
Notiser

MEDISINSK NYTT

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

KJETIL SØREIDE

Email: ksoreide@mac.com
Tidsskriftet

KJETIL SØREIDE

Email: ksoreide@mac.com
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Vaksine for pasienter med hypertensjon

Immunisering mot angiotensin II kan gi lavere blodtrykk hos mennesker med hypertensjon. Det viser en randomisert fase 2-studie (Lancet 2008; 371: 821 – 7).

72 pasienter med mild til moderat hypertensjon fikk enten 100 µg av vaksinen, 300 µg av vaksinen eller placebo. Vaksinerings ga redusert blodtrykk, og ingen av pasientene fikk alvorlige bivirkninger. De som fikk 300 µg vaksine, opplevde størst bedring.

Effekten av tre injeksjoner varte i rundt fire måneder. Immunisering kan bli et godt alternativ til tradisjonell medikamentell behandling, mener forfatterne.

Bedre test for aktiv tuberkulose

En prospektiv studie med 389 pasienter ved to sykehus i Storbritannia har vist at man ved hjelp av en ny versjon av en standard tuberkuloseprøve lettere enn med standardversjonen kan utelukke aktiv tuberkulose (Ann Intern Med 2008; 148: 325 – 36).

Den lave sensitiviteten til eksisterende diagnostiske midler medfører lang tid til diagnose og dermed forsinket behandling for aktiv tuberkulose. ELISpot^{PLUS}-prøven inkorporerer et nytt antigen (Rv3879c). Sensitiviteten for bekreftet tuberkulose var 89 % for ELISpot^{PLUS} og 85 % for standard ELISpot-prøven. Kombinert med kutan tuberkulintest var sensitiviteten for den nye testen 99 %.

Helseeffekter tre år etter hormonbehandling

Forskere har fulgt opp 15 730 deltakere i en studie om hormonbehandling tre år etter avsluttet intervensjon (JAMA 2008; 299: 1036 – 45).

Studien ble stoppet tidligere enn planlagt da resultatene viste at behandlingen ga økt risiko for brystkreft og for hjerte- og karsykdom. Tre år senere hadde kvinnene som fikk østrogen og progestin fortsatt høyere risiko for ondartede svulster enn kvinnene som fikk placebo, men det var ikke lenger økt risiko for hjerte- og karsykdom. Den totale risikoindeksen var 12 % høyere for dem som hadde fått hormonbehandling.

Antidepressiver og kognitiv terapi ved depresjon

For barn og unge med depresjon som ikke har effekt av behandling med en selektiv serotoninreopptakshemmer (SSRI), gir kognitiv terapi sammen med bytte til et annet antidepressiv bedre resultater enn kun bytte av medikament (JAMA 2008; 299: 901 – 13).

55 % av dem som fikk kognitiv terapi i tillegg til et nytt medikament viste forbedringer etter 12 uker, det samme var tilfellet for 40 % av dem som kun byttet antidepressiv.

Alvorligere galleinfeksjoner hos eldre

Bakterier i galleveiene er vanligere hos eldre (≥ 70 år) enn hos yngre og oftere assosiert med alvorlig sykdom. Årsaken til dette er usikker. I en studie med 340 pasienter ble gallesteiner og galle mikrobiologisk analysert (Surgery 2008; 143: 103 – 12). Infeksjon/inflammasjonsstatus hos pasientene gradert som ingen, systemisk (SIRS), alvorlig eller multiorgansvikt (MODS).

Gallebakterier ble signifikant oftere dyrket hos de eldre (64 % mot 41 %). Flere yngre hadde ingen infeksiose reaksjoner (44 % av de yngre mot 19 % av de eldre), mens signifikant flere eldre fikk multiorgansvikt (18 % av de yngre mot 38 % av de eldre). Bakterier fra de eldre induserte høyere verdier av TNF- α , syntes å være mer virulente enn bakterier fra de yngre og forårsaket alvorligere infeksjoner.

Væskebasert eller vanlig cytologisk prøve av cervix?

Den diagnostiske treffsikkerheten ved bruk av enten konvensjonelt Papanicolaou-utstryk eller væskebasert cytologisk undersøkelse av cervixprøver har vært diskutert. Forskere ved folkehelseinstituttet i Brussel har gjort en systematisk gjennomgang og en metaanalyse av litteraturen (Obstet Gynecol 2008; 111: 167 – 77).

Alle studier hvor begge metoder ble brukt hos samme kvinne eller en tilsvarende kohort av kvinner og sammenliknet med gullstandarden, som var histologi fra kolposkopiprøve, ble inkludert. Resultatene ble validert for CIN-grad 2 eller høyere. Forskerne fant at den diagnostiske treffsikkerheten var lik for de to metodene, med henblikk på både sensitivitet og spesifisitet.

Bilateral lungetransplantasjon best

Transplantasjon av begge lungene hos yngre pasienter med kronisk obstruktiv lungesykdom (kols) gir lengre overlevelse enn transplantasjon av bare én lunge.

Det konkluderer forfatterne av en artikkel basert på data fra International Society for Heart and Lung Transplantation om 9 880 pasienter med kronisk obstruktiv lungesykdom (Lancet 2008; 371: 744 – 51).

Median overlevelsestid etter bilateral lungetransplantasjon var 6,4 år, mot 4,6 år etter enkel lungetransplantasjon. Særlig pasienter under 60 år levde lenger etter bilateral transplantasjon.

Tamoksifen til behandling av mani

Resultatene av en 21-dagers studie med 66 pasienter med mani tyder på at tamoksifen kan brukes i behandlingen og at midlet er godt tolerert (Arch Gen Psychiatry 2008; 65: 255 – 63).

Tamoksifen er en proteinkinase C-inhibitor. Tidligere funn kan tyde på at proteinkinase C-aktiviteten endres ved mani.

Tamoksifen ga en gjennomsnittlig nedgang i skår på 5,8 per uke på Young Mania Rating Scale. Skåren for pasientene i kontrollgruppen økte med i gjennomsnitt 1,5 per uke. Rollen til proteinkinase C ved mani bør undersøkes videre, konkluderer forfatterne.

Insulinproduserende stamceller

Diabetespasienter mangler funksjonelle β -celler i pancreas. Forskere har nå transplantert humane embryonale stamceller til mus, som på denne måten vellykket ble tilført insulinproduserende pankreatiske celler. Disse responderte på glukose og beskyttet mot diabetes hos de små dyrene (Nature Biotechnol 2008; doi.1038/nbt1393).

Ved glukosebelastning kunne man detektere humant insulin og c-peptid i serum hos implanterte mus. De transplanterte cellene liknet funksjonelle β -celler og kunne i tillegg danne modne endokrine sekretoriske granula. De virket også beskyttende mot streptozocinindusert hyperglykemi.

Forskerne konkluderte med at disse cellene kunne danne modne funksjonelle øyer, og at dette i fremtiden kan være en del av terapien ved diabetes mellitus.

Publisert: 17. april 2008. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. februar 2026.